

Angielskim firmom samo'otowym

Nie wolno przyjmować zamówień z zagranicy

LONDYN, 9.5. (PAT). — Po południu „Star“ donosi, że brytyjskie ministerstwo lotnictwa wystąpiło do wszystkich firm, znajdujących się na wybranej liście zakładów, produkujących samoloty, ośrodków, w którym doradza zakładom tym wzmożenie produk-

Kancelarz Schuschnigg we Florencji

RZYM, 19.5. (PAT). Wczoraj o g. 15 przybył do Florencji kancelarz Schuschnigg. Powitał go na dworcu prefekt i szef protokołu min. spraw zagranicznych.

16 września

16-te zgromadzenia L. N.

GENEWA, 10.5. (PAT). Ruszają, urzędujący prezydent rady Ligi Narodów podpisał zaproszenia do wszystkich państw, członków Ligi na 16-te walne zgromadzenie, zwołane na 9 września. Na porządku dziennym tego zgromadzenia znajduje się projekt zakazu wszelkich dostaw broni i materiałów wojennych dla państw prowadzących wojnę.

Nowa jednolita organizacja rolnictwa

W dniu 7 b. m. odbyło się nadzwyczajne zebranie rady Związku Izby i Organizacji Rolniczych, na którym zapadły ważne uchwały, dotyczące zasadniczej zmiany statutu tej instytucji.

Chodziło mianowicie o stworzenie możliwości zespolenia wszystkich organizacji rolniczych w Polsce. Na podstawie uchwalonego statutu będzie można przystąpić niezwłocznie do realizacji tego zjednoczenia.

Przewiduje on termin stworzenia w łonie Związku trzech sekcji, jednoczących wszystkie podstawowe odłamy organizacji rolniczych, a więc: sekcja I — izby rolnicze, sekcja II — dobrowolne organizacje rolnicze; sekcja III — zrzeszenia spółdzielczości rolniczej, nadto zaś utworzenie t.

cji, zabrania im wykonywania obcych zamówień bez uprzedniego porozumienia się z ministerstwem lotnictwa oraz przeprowadza ankietę, do jakiego maximum może dojść produkcja tych zakładów, zaznaczając, że w związku z planem rozbudowy lotnictwa firmy te otrzymają zamówienia.

Wśród zakładów, do których ośrodków ten został skierowany, „Star“ wymienia firmy Fairley, Handley, Page i Hawker, zwa-

cza Hawker, jak twierdzi „Star“ otrzymać ma poważne zamówienia rządowe na samoloty do bombardowania.

Ośrodek wzywa firmy do jak najszybszego wykonania zaległych zamówień i rozpoczęcia nowej produkcji, zdwojonej w stosunku do obecnej. Wzmocniona produkcja budowy samolotów firm brytyjskich przewidziana jest — jak píše „Star“ — na co najmniej 2 lata.

Zginęło przeszło 1000 osób

Epidemia cholery — straszne katastrofy na lądzie, wodzie i pod ziemią

SIMLA, 9.5. (PAT). — Po wsiach prowincji Assam wybuchła epidemia cholery. Dotychczas zanotowano ponad 1.000 wypadków śmierci.

MOSKWA, 9.5. (PAT). — Na rzece Posioł w okręgu charkowskim zatonał prom, na którym

znajdowało się 58-ro dzieci. 28 spośród nich utonęło.

LONDYN, 9.5. (PAT). Z Louisburga (w Nowej Szkocji w Kanadzie) donoszą, że parowiec angielski „Langleridge“ z załogą złożoną z 24 ludzi na wysokości wyspy Huton dostał się pomiędzy pływające góry lodowe. Posłano na pomoc łamacz lodów. Sytuacja parowca „Langleridge“ beznadziejna.

SZANGHAJ, 9.5. (PAT). Na linii kolejowej Moskwa — Wła-

dywostok w odległości 200 km. na wschód od Chabina zderzył się pociąg pociąg towarowy z pociągiem towarowym. Pociąg towarowy został zderzony. 4 osoby zabite w katastrofie, a 21 odniosło rany.

TOKJO, 9.5. (PAT). Z kopalni węgla Sorachi na Hokkaido gdzie 6 maja nastąpił wybuch, wydobyto ciała 61 górników spośród 97 zasypanych. Prace nad wydobywaniem pozostałych trwają.

Upały w Palestynie dochodzą do 62 stopni

TEL AVIV, 10.5. (PAT). — Ogromne upały nawiedziły w dniach ostatnich Palestynę. W okolicach Tel Aviv temperatura w cieniu dochodziła do 43 st. C., w słońcu do 56 st. C. W okolicach Tyberjady 51 st. C. w cieniu i do

62 w słońcu. Wieje przytem gorący wiatr południowo-wschodni z pustyni, zwany tu „hamsin“. Zaszło wiele wypadków porażenia. Praca jest bardzo utrudniona. Ludność przeważnie spędza noce nad morzem.

Olbrzymia burza gradowa wyrzuciła pociąg z szyn

LONDYN, 9.5. (PAT). Według doniesień z Durbanu, nad południowo-afrykańską prowincją Natal przeszła gwałtowna burza gradowa, która wyrzuciła olbrzymie szkody. Dwa znaj-

dujące się na lotnisku w Collet samoloty uległy zniszczeniu. Pociąg osobowy, stojący na dworcu, wyrzucony został z szyn. Zginęło też wiele tysięcy ptaków, ale też i olbrzymie masy szarańczy.

Przyjęcie w ambasadzie polskiej na cześć nowego ambasadora Francji w Polsce

PARYŻ, 9.5. (PAT). — Ambasador Chlapowski z małżonką wydal przyjęcie na cześć nowo-mianowanego ambasadora Francji w Warszawie p. Leona Noela. W przyjęciu wzięło udział 60 osób. Prócz honorowego gościa obec-

ni byli m. in. gen. Gouraud, gen. Gamelin, gen. Lerond, b. min. Lemery, Paul Renaud, b. podsekretarz stanu de Tesson, b. ambasador w Warszawie Panafieu, ambasador Belgii i wiele innych wybitnych osobistości ze świata politycznego.

Sejm kłajpedzki rozwiązany Dwa zarządzenia gubernatora

BERLIN, 9.5. (PAT). Donoszą z Kowna: litewska agencja telegraficzna informuje, że gubernator Kłajpedy ogłosił dwa zarządzenia. W pierwszym z nich stwierdza, że kadencja obecnego sejmu kłajpedzkiego jest zakończona, w drugim wyznacza nowe wybory na 29 września.

W uzasadnieniu gubernator wskazuje, że termin wyborów oznaczony, uwzględniając interesy rolników.

Na Ukrainie mordują korespondentów pism sowieckich

RYGA, 10.5. (ATE). — Z Moskwy donoszą: Ludowy Komisarz Sprawiedliwości Ukrainy Sowieckiej, Kiselew ogłosił w prasie interesujące zestawienie o występieniach terrorystycznych ludności ukraińskiej przeciwko działaczom komunistycznym i korespondentom pism sowieckich na prowincji. W mieście Pierwszomajsk, dawniej Wozniesieńsk na Ukrainie Południowej został zamordowany członek partii Tytarenko. W rejonie Łochwickim nieznani sprawcy zamordowali korespondenta pisma Plujko, w Małtopolu zabity został korespondent pis-

ma komunistycznego Zincenko, w rejonie Złatopolskim dokonano kilku zamachów terrorystycznych na członka partii Aleksiejewa. W miejscowości Kirowo kierownik państwowych magazynów zboża, Timasypolski zamordował korespondenta pism sowieckich Kotlarskiego. Jak wynika z ogłoszonego zestawienia, inicjatorami napadów terrorystycznych na przedstawicieli pism sowieckich w wielu wypadkach są sami członkowie partii komunistycznej, o których korespondenci zamieszczają w prasie krytyczne wzmianki lub artykuły.

Tylko 25 węzłów

Czy „Normandia“ zdobędzie błękitną wstęgę

PARYŻ, 9.5. (PAT). Nowy francuski, parowiec transoceaniczny „Normandie“ dokonywał w dniu wczorajszym próby szybkości, lecz spowodował mgły nie mógł rozwinąć więcej, niż 25 węzłów. Kierownictwo „Normandie“ spodziewa się, że

przy pierwszej podróży do Nowego Jorku statek zdobędzie błękitną wstęgę Oceanu, która znajduje się obecnie w posiadaniu niemieckiego parowca „Bremen“. (Jak wiadomo „Normandia“ jest największym okrętem na świecie).

Lubelski finał

Wielkiego procesu komunistów wołyńskich

LUBLIN, 10.5. (Tel. wł.). Jak już zapowiedziały „ABC — Nowiny Codzienne“, Sąd Apelacyjny w Lublinie rozpatrywał w dniu 8-go b. m. sprawę ostatniej transzy wielkiego procesu komunistycznego, wywołanego likwidacją Komunistycznej Partii Zachodniej Ukrainy na Wołyniu. Pierwsza transza oskarżonych komunistów sądzona była w Kowlu, druga w Włodzimierzu, a trzecia w Łucku. Z trzech tych spraw największy rozgłos uzyskała rozprawa Łucka ze względu na zachowanie się

oskarżonych, z których wielu usiłowało wyzyskać salę sądową dla manifestacji komunistycznych.

Rozprawa przed Sądem Okręgowym w Łucku trwała prawie dwa miesiące. Na ławie oskarżonych zasiadali wówczas 55 oskarżonych, sąd przesłuchiwał setki świadków oskarżenia i obrony.

Likwidacja K. P. Z. U. nastąpiła po kilkuletniej jej działalności, która ogarnęła Wołyn, część Małopolski Wschodniej i sięgała również na teren woj. lubelskiego, do powiatów włodawskiego, hrubieszowskiego i chełmskiego, zamieszkałych przez Rusinów. Komuniści zorganizowali swe jaskółki również w Sierobie, w organizacjach dolnych i najwyższych, do komitetu centralnego Sieroby (lewicy i prawicy) włącznie. Opóźnienie Sieroby przez K. P. Z. U., czyli t. zw. kom. frakcja, zmusiła władze do likwidacji tej organizacji ruskiej, stworzonej rzekomo dla celów gospodarczych. Proces Łucki objął w ten sposób nie tylko K. P. Z. U., lecz również Sierob i wielu działaczy komunistycznych, odkomenderowanych do tej organizacji.

Likwidacja, zarządzona po dłuższej obserwacji przez władzę, dosięgła naczelną władzę K. P. Z. U. i nielegalnego Sieroby, bo centralne komitety obu organizacji. W potrzasku znalazły się najgrubsze ryby, działające nie tylko na terenie Polski, lecz również na terenie zagranicznym. Wielu z oskarżonych wyjeżdżało do Berlina, Gdańska i do Rygi (Charkowa) na zjazdy i kongresy komunistyczne, przywożąc instrukcje. Niekoniecznie byli to działacze ideowi, bowiem rewizje wykryły dowody, że czołowi działacze pobierali również pensje i to niezgorsze.

W K. P. Z. U., a zwłaszcza w Komitecie centralnym i politbiurze partii działali ludzie wykształceni. Jeden z nich naprzekład skończył wydział fizyko-matematyczny uniwersytetu wiedeńskiego, następnie akademię handlową w Wiedniu, przebywał długi czas w Kanadzie, gdzie skończył wyższe kursy spółdzielcze i zajmował się tą działalnością wśród Rusinów kanadyjskich. Do Polski wezwano go w tym samym celu do organizowania spółdzielczości w Sierobie. Przybył do kraju po 14-letnim pobycie w Kanadzie. Między oskarżonymi Rusinami wielu studiowało na uniwersytetach polskich.

Dnia 14 kwietnia ub. roku zapadł po burzliwym przewodzie sądowym wyrok, mocą którego zostali skazani:

Mikołaj Pawłyka, Ożjasz Szechter, Józef Kupraniec, Herman Kudł, Wilhelm Stolarczyk, Enzel Stup, Antoni Galiński, Antoni Kowal, Eugeniusz Kuszo, Michał Durdello, Teodor Jaworski, Dawid Haberman, Michał Oleksink, Zygmunt Branowitser — na 8 lat więzienia.

Iwan Zarwa, Aleksander Lebebel, Olga Platonowa, Eliza Finkelsztejn, Jan Zabawka, Róża Wajsborg, Anna Riabicka, Mozes Neusztein, Bohdan Dudkiewicz, Piotr Ostafiejczuk, Mojżesz Horowitz, Mikołaj Szczyrba, Simon Eksztejn, — na 7 lat więzienia.

Ilja Dolhanyk, Leonid Kuchta, Eustachy — Stan. Bilawka, Jan Kozak, Samuel Rudörfer, Chisz Blumenkranc, Mojsze Swiszczuk, Chana Helfenbojn, Wacław Piętał, Aron Kon — na 6 lat więzienia.

Michał Wowko — na 5 lat więzienia; Iwan Danyszczuk, Grzegorz Goljan, Róża Spekulant na 4 lata więzienia.

Jakób Szulzinger, Chana Urbach, Zofia Kohut — Rajsing, na 3 lata więzienia.

Ogółem skazał S. O. w Łucku 45 oskarżonych, niewinnych 10, mianowicie: Andrzeja Stečko, Edwarda Landes-Lanotę, Bohdana Dutkiewicza, Włodzimierza Soroniewicza, Michała Stefaniaka, Piotra Łyszęga, Włodzimierza Ogonowskiego, Osypa Rudzińskiego, Michała Pyzie i Szlamę Goncika.

Od wyroku S. O. zaapelował prokurator, domagając się ukarania 6 niewinnych oraz wyższego wymiaru kary dla przeszło 20 skazanych. Zaapelowali również skazani w liczbie kilkudziesięciu, wycofując jednak na kilka dni przed rozprawą apelacyjną swe skargi, jedynie dwóch skazanych podtrzymało swe zażalenie.

Rozprawie apelacyjnej przewodniczył sędzia S. A. Berger, wołwali sędziowie S. A. Szulakowski i Lunik. Oskarżał przybyły specjalnie w tym celu do Lublina wiceprok. S. O. w Łucku, Stachurski, bronił adwokaci Durać, Barcikowski i Karniol z Warszawy.

Prokurator popierał skargę apelacyjną w całości. Podkreślił w przemówieniu swym nienawiść do ustroju Polski oskarżonych, okazaną na poprzednim przewodzie sądowym, ich nienawistne oświadczenie, że są komunistami, i że żadne represje, żadne kary ani więzienia od działalności komunistycznej nie odstraszą ich. Jako dowód zatwardziałości oskarżonych i skazanych przytacza prokurator następujący wypadek: oskarżeni już po skazaniu, gdy żadne udawanie już nie pomogło, wystosowali list do robotników Magnitogorska, w którym zapewniali ich o swej wierności dla komunizmu i partii komunistycznej. List ten, wysłany w postaci gipsu przyłapanego jednak przez władze więzienne, podpisali i ci skazani, którzy na przewodzie sądowym do żadnej winy nie przyznali się.

Skościł prokurator scharakteryzował postać Kozaka, Kozak skazany został na 6 lat więzienia i był jednym z głównych świadków oskarżenia. Należał do centralnego komitetu partii, lecz gdy został aresztowany począł sypać wszystkich, do tego stopnia, że aż Sąd Okręgowy w motywach uznał, iż nie można mu wierzyć, bowiem wykazał zbyt fenomenalną pamięć co do osób, dat, wydarzeń, akcji partii i t. d. Kozak niewątpliwie sypał swych towarzyszy w nadziei, że cena ta uda mu się kupić wolność. Nie ulega wątpliwości, iż Kozak zdradził partię. Oskarżeni zaprzeczali, by Kozak należał do partii. Twierdzili, że był od dawna konfidentem policji. Prokurator domagał się podwyższenia kary Kozakowi jak i innym skazanym, którzy zgłosili apelację, oraz skazania 6 niewinnych, uzasadniając ich winę.

Po przemówieniu prokuratora zabrali kolejno głos adwokaci Durać, Barcikowski i Karniol, domagając się odrzucenia skargi apelacyjnej prokuratora.

Po krótkiej naradzie sąd ogłosił wyrok, oddalający skargę apelacyjną prokuratora oraz zmniejszający dwóm apelującym skazanym karę o kilka lat.

W ten sposób zakończył się jeden z największych procesów komunistycznych w Polsce, największy bodaj od czasów procesu Hromady.

KARJERA

STUZŁOTOWEGO BANKNOTU

Zwykle koleje losu stuzłotowego banknotu nie są trudne do odgadnięcia: prędzej, czy później trafia w obie ręce, grozi mu zawsze zmiana na drobne, w najlepszym wypadku kończy swą karierę w kasie oszczędności, by ciężko i długo pracować na setki.

Ale ułokujemy te sto złotych w obligacji Premijowej Pożyczki Inwestycyjnej! Nie czekając końca roku, kiedy przyniosą one 3 złote procentów, trzykrotnie w ciągu roku nasze sto złotych, ulokowane w obligacji Premijowej Pożyczki Inwestycyjnej będą udziałem w rozłożeniu premii.

Jakie możliwości przynosi to losowanie?

A więc obligacja może zostać umorzona w drodze wykupu: posiadacz obligacji otrzymuje wówczas za obligację stuzłotową — zł. 120, a w latach późniejszych 125 lub 130 złotych.

Obligacja stuzłotowa może wylosować premie, której wysokość — zależnie od uśmiechu fortuny — sięga od złotych 500 do pół miliona złotych.

Każda obligacja bierze trzykrotnie w ciągu roku udział w losowaniu, trzykrotnie do roku powtarzają się wygrane w powyższej wysokości.

Dlatego każde 100 złotych, które znajdują się w naszych rękach, mogą stać źródłem wielkiej fortuny, w najmniej zaś pomyślnym wypadku — przedmiotem doskonałego lokaty.

Obligacje te mają jeszcze inną premie, premie dla całej Rzeczypospolitej: niosą pracę dla bezrobotnych, a konieczne inwestycje dla całego kraju.

F. B.

Eskadra francuska odwiedzi Split

WIEDEŃ, 10.5. (ATE). — Z admirała Mouget. Po uroczystym Belgradu donoszą, że w dniu 16 maja przybywa do portu w Split eskadra francuskiej marynarki wojennej pod dowództwem wice-

„Panowie, ależ to zachwycające“! mówi o polskiej fabryce prof. Piccard

W drugim dniu swego pobytu w Warszawie, znakomity zdobywca stratosfery — prof. Piccard, wyjątkowo dużo czasu i uwagi poświęcił zwiedzaniu zakładów WARGUM, które tak wiadomo swą produkcją przyczyniły się do szeregu sukcesów Polski w zawodach balonowych.

Wizyta znakomitego uczonego w polskiej fabryce urasta do rozmiarów wydarzenia, nad którym nie wolno

dy przedłożyć mu do odrębnego zbadania próbę tkaniny jedwabnej, pochodzącej z tkalni jedwabi B-cii Naei w Warszawie, a gumowanej w fabryce WARGUM, prof. Piccard w słowach pełnych kultury wyraził swe najwyższe uznanie dla tkanin polskiej produkcji, tak idealnie gumowanych w WARGUMIE.

Przeprowadzona próba materiału, dała pełnię zadawalniających wyni-

przechodzić do porządku dziennego, już chociażby tylko dlatego, że... zapatrzeni na zagranicę, przywykliśmy chwalić wszystko co obce, milcząc o pomijając własną wytwórczość, która na wielu odcinkach nawet zdyszanowała zagraniczną produkcję. Do WARGUMU prof. Piccard przybył o- negdaj w towarzystwie pik. Wolschlagera, mjr. Mazurka i dr. Tilgenkam- pa, a powitany przez dyrektora zarządzającego zakładów p. Henryka Ruziewicz i prezesa Zarządu p. Bereszkę, z żywym zainteresowaniem rozpoczął ciekawą wędrowkę po terenie fabryki, mieszczący się przy ul. Czerniakowskiej 84.

Prof. Piccard, jako wybitny fachowiec znakomicie orientujący się w komplikowanych fazach gumowania tkanin przeznaczonych na powłoki balonowe, zwracał uwagę na wyjątkowo zainteresowaniem i skrupulatnością naukowca i entuzjasty.

Uważnie oglądając urządzenia fabryczne, prof. Piccard nie tail swego uznania dla systemu produkcji, a kie-

ków zarówno pod względem wymaganego wagi, jak i wytrzymałości tkanin, której lotnicy pragną powierzyć nie tylko losy ewentualnego zwycięstwa, ale również swe życie...

Godzi się podkreślić, że wspomnianą fabrykę wykonała gumowanie tkanin balonów „Kociusko“, „Warszawa“ i „Polonia“, świetnych zdobywców pierwszych nagród w ubiegłoro- rocznych zawodach o puchar Gordon Benetta. Fakt ten, o którym głośno było nie tylko w Polsce ale i w całym świecie, zdobył fabryce WARGUM na rynku międzynarodowym wielkie i szczerze zasłużone uznanie i rozgłos, czego najlepszym dowodem było zainteresowanie się znakomitemu zdobywcy stratosfery polską fabryką.

Po dokładnym zbadaniu interesujących urządzeń fabrycznych, prof. Piccard wraz z otoczeniem podejmował był przez dyrekcję fabryki skromnym śniadaniem, które w miłym nastroju przeciągnęło się do popołudnia.